

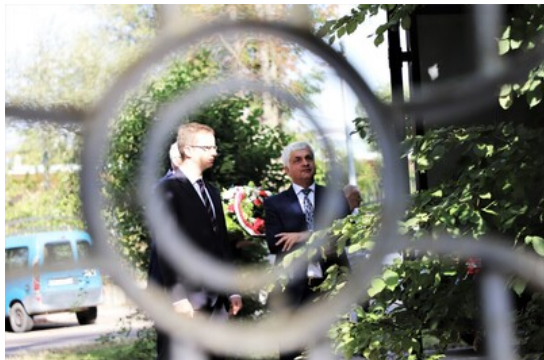
Instytut Pamięci Narodowej - Białystok

<https://bialystok.ipn.gov.pl/pl1/aktualnosci/169261,102-rocznica-Bitwy-Bialostockiej-Bialystok-22-sierpnia-2022.html>
27.05.2024, 02:40

102. rocznica Bitwy Białostockiej - Białystok, 22 sierpnia 2022

22 sierpnia 1920 r., w czasie wojny polsko-bolszewickiej, stoczona została Bitwa Białostocka, która zakończyła się rozbiciem sił bolszewickich i wygraną armii polskiej. Była to jedna w największych bitew w dziejach Białegostoku.

22 sierpnia 2022 r. Oddział IPN naczelnik Oddziałowego Archiwum Instytutu Pamięci Narodowej w Białymstoku Wojciech Fedorowicz, wspólnie z wojewodą podlaskim - Bohdanem Paszkowskim oraz wicewojewodą Tomaszem Madrasem złożył kwiaty w miejscach pamięci związanych z wojną polsko-bolszewicką: pod pomnikiem żołnierzy 1 Pułku Piechoty Legionów na ulicy Zwycięstwa, na Cmentarzu Wojskowym przy ul. 11 listopada i pod pomnikiem 42. Pułku Piechoty. Następnie wzięli udział w miejskich uroczystościach pod pomnikiem marszałka Józefa Piłsudskiego.

Film Oddziałowego Biura Edukacji Narodowej IPN w Białymstoku.

Rys historyczny.

Białostocka bitwa była finalnym okresem walk Bitwy Warszawskiej, w której Polacy pokonali bolszewików.

Oddziały polskie 1. Dywizji Piechoty Legionów nadciągały w stronę Białegostoku od Zabłudowa i Bielska. Natomiast wojska rosyjskie skierowane do obrony przedpola miasta zgrupowane zostały w rejonie Halickie - Skrybicze - Dojlidy. Do pierwszego starcia doszło pod Zwierkami.

Rozkazem dowódcy 1. Dywizji Piechoty Legionów płk. Stefana Dąb-Biernackiego, Białystok miała zająć brygada płk. Edmunda Knolla-Kownackiego. Główne natarcie na Białystok przeprowadził I batalion 1. Pułku Piechoty Legionów, dowodzony przez kpt. Józefa Marjańskiego. Od strony zabudowań majątku Dojlidy do Białegostoku weszła 3. kompania ppor. Józefa Harasimowicza, która została zaatakowana przez piechotę bolszewicką na przedmieściu Skorupy. W celu wsparcia ataku dowódca skierował dwie kompanie - na lewe skrzydło 1. kompanię ppor. Mieczysława Lepeckiego, a na prawe 4. kompanię ppor. Teofila Nowickiego. Uderzenie to zmusiło wojska rosyjskie do wycofania się do miasta. Polska Armia postanowiła wówczas rozbić siły wroga. W tym samym czasie część oddziałów uderzyła na dworce kolejowe - Dworzec Poleski (Fabryczny) i Dworzec Główny. Do Białegostoku przybyła rosyjska 16. Armia Nikołaja Sołohuba i część 3. Armii Władymira Łazarewicza. Poranne walki o Białystok stanowiły wstęp do ogromnej bitwy, jaka rozegrała się na ulicach miasta. Wojska rosyjskie zepchnęły polskich żołnierzy do centrum miasta. Przełomowym momentem był kontratak polskiej armii ze Skorup, a do walk doszło w okolicach budynku Zarządu Miejskiego na skrzyżowaniu ulic Warszawskiej i Pałacowej. Tu podczas walk poległ kpt. Józef Marjański. Wojska rosyjskie nie mogąc dalej się przebić na Wołkowysk zawróciły i wycofały się ulicą Sienkiewicza w stronę Wasilkowa. Bitwa o Białystok zakończyła się pogromem resztek rosyjskiej 16 Armii i towarzyszących im oddziałów 3 Armii. Na wschód w stanie zorganizowanym wycofały się tylko: 79 Brygada Strzelców, część 80 Brygady Strzelców, 27 Pułk Kawalerii, artyleria 27 Dywizji Strzelców.

Straty:

- po stronie polskiej: 34 zabitych i ok. 200 rannych,

- strona rosyjska ok. 800 zabitych i rannych, ok. 8,5 tys. jeńców trafiło do niewoli.

Dodatkowo armia polska zdobyła trzy pociągi, samolot, 22 działa i 147 karabinów maszynowych.